

ساعت امتحان: ۰۹:۰۰ صبح
وقت امتحان: ۹۰ دقیقه
تاریخ امتحان: ۱۳۹۹ / ۰۳ / ۱۹
تعداد صفحه سؤال: ۴ صفحه

نوبت امتحانی: خردادماه ۱۳۹۹
رشته: ریاضی - تجربی
سال تحصیلی: ۱۳۹۹ - ۱۳۹۸

نام واحد آموزشی: دبیرستان علامه طباطبایی
نام پدر: پایه: یازدهم
نام دبیر: نام دبیر:

ش صندلی:
نام و نام خانوادگی:
سؤال امتحان درس: ادبیات فارسی ۲

بارم

۱/۵

قلمرو زبانی

۱- معنی واژگان مشخص شده را بنویسید.

- ۱/۱) زرخدان فرو برد چندی به جیب کسه بخشنده، روزی فرستد ز غیب
- ۱/۲) امیر آن نامه را بخواند و دوات خواست و توقیع کرد.
- ۱/۳) حق تعالی چون اصناف موجودات می آفرید، وسایط گوناگون در هر مقام، بر کار کرد.
- ۱/۴) هم آن گه یکایک ز درگاه شاه برآمد خروشیدن دادخواه
- ۱/۵) ناگاه صیادی بدحال خشن جامه، جالی بر گردن و عصایی در دست، روی بدان درخت نهاد.
- ۱/۶) من قلا کردم و روزی که پیرزن نبود، رفتم سر بقچه اش.

۱/۵

۲- شکل درست نوشتاری واژگان نادرست را بنویسید.

- ۲/۱) بونصر را بگوی که زرهاست که پدر ما از غزو هندوستان آورده است و بتان زرین شکسته و بگداخته و پاره کرده و هلال تر مالهاست.
- ۲/۲) چون موسم حج رسید برخاست اشتر طلبید و مهمل آراست
- ۲/۳) بعدها اگر به خود جرعت دادم که چیزهایی بنویسم، از همین آموختن سر خود و ره نوردی تنهاوش بود.
- ۲/۴) از هر کران بانگ رحیل آید به گوشم بانگ از جرس برخواست وای من خموشم
- ۲/۵) چون ایشان حقوق مرا به طاعت و مناصحت بگذارند و به معونت و مظاهرت ایشان از دست صیاد بجستم، مرا نیز از عهدی لوازم ریاست بیرون باید آمد.
- ۲/۶) صدای محیب خندهی آنان کلاس و مدرسه را تکان داد. هر و هر، تمام شاگردان به قهقهه افتادند.

۰/۵

۳- در عبارت زیر یک نقش تبعی را با ذکر نوع آن مشخص نمایید.

«مولانا عذرشان را پذیرفت و فرزند خود، «سلطان ولد» را با غزلی به طلب شمس روانه‌ی دمشق کرد.»

۰/۵

۴- واژگان زیر به ترتیب مشمول کدام وضعیت چهارگانه در گذر زمان (حذف - تحوّل معنایی - گسترش معنایی - عدم تغییر) شده‌اند.

«سوفار - شوخ»

۱/۲۵ ۵- در عبارت زیر ترکیب‌های وصفی و اضافی را مشخص کنید.

«در این ایام جلال‌الدین، روزها به شغل تدریس می‌گذرانید و شاگردان و پیروان بسیاری از حضورش بهره می‌بردند.»

۰/۷۵ ۶- نوع افعال عبارت زیر را به ترتیب مشخص کنید.

«گریه کنی اگر که آفتاب را ندیده‌ای، ستاره‌ها را هم نمی‌بینی.»

۰/۲۵ ۷- «عاقلانه» در کدام جمله، قید است؟

الف) رفتار عاقلانه‌ای از او سراغ ندارم.

ب) او عاقلانه رفتار می‌کند.

پ) این نوع رفتار، عاقلانه است.

ت) عاقلانه‌ترین رفتار را از او مشاهده کردم.

۰/۵ ۸- فعل‌های «دیدند» و «می‌نویسد» را مجهول کنید.

۰/۲۵ ۹- بیت زیر چند جمله است؟

«تنگ است ما را خانه تنگ است ای برادر
بر جای ما بیگانه تنگ است ای برادر»

قلمرو ادبی

۰/۵ ۱۰- «مشبه» و «مشبه‌به» را در سروده‌ی زیر بیابید.

«دریاب که مبتلای عشقم
آزاد کن از بملای عشقم»

۰/۵ ۱۱- در عبارت زیر مجاز را بیابید و توضیح دهید.

«من و او اگر زمستان بود، زیر کرسی و اگر فصول ملایم بود، همان‌گونه روی قالیچه می‌نشستیم و سعدی می‌خواندیم»

۰/۵ ۱۲- آرایه‌ی «جناس همسان» را در بیت زیر با توضیح کامل مشخص کنید.

«جانان من برخیز بر جولان برانیم
زان جا به جولان تا خط لبنان برانیم»

۰/۵ ۱۳- معنای کنایی «دریا دل بودن» را در دو جمله‌ی زیر بنویسید.

الف) پدرم دریا دل بود، در لاتی کار شاهان را می‌کرد، ساعتش را می‌فروخت و مهمانش را پذیرایی می‌کرد.

ب) با این همه، پیشگامی حاکم شهر، جوادخان، در دفاع و پیش‌مرگی فرزندان و برادران دریادلش، شوری در جان‌ها می‌نهاد.

۰/۵ ۱۴- حسن تعلیل موجود در مصراع نخست رباعی زیر را با توضیح مشخص نمایید.

ای کعبه به داغ ماتمت، نیلی پوش
وز تشنگیات، فرات در جوش و خروش

جز تو که فرات، رشح‌های از یم توست
دریا نشنیدم که کشد مشک به دوش

ساعت امتحان: ۰۹:۰۰ صبح
وقت امتحان: ۹۰ دقیقه
تاریخ امتحان: ۱۳۹۹ / ۰۳ / ۱۹
تعداد صفحه سؤال: ۴ صفحه

نوبت امتحانی: خردادماه ۱۳۹۹
رشته: ریاضی - تجربی
سال تحصیلی: ۱۳۹۹ - ۱۳۹۸

نام واحد آموزشی: دبیرستان علامه طباطبایی
نام پدر: پایه: یازدهم
نام دبیر: نام دبیر:

ش صندلی: نام و نام خانوادگی:
سؤال امتحان درس: ادبیات فارسی ۲

بارم

۰/۵

۱۵- آرایه «متناقض نما (پارادوکس)» را در بیت زیر، با توضیح بیان نمایید.
«بزن زخم، این مرهم عاشق است   که بی زخم مردن، غم عاشق است»

۲

۱۶- ابیات زیر را کامل کنید.

۱۶/۱ بی تو می گویند تعطیل است کار عشقبازی
.....
عشق با آزار خویشاوندی دیرینه دارد
.....
۱۶/۳ کنم جان خود را فدای وطن
.....
۱۶/۴ به یزدان، کوه بدتر ز اهریمن است
.....

قلمرو فکری

۱۷- معنی و مفهوم ابیات و عبارات زیر را بنویسید.

۰/۵

۱۷/۱ خویشان را ضیعتکی حلال خرنند و فراخ تر بتوانند زیست.

۰/۵

۱۷/۲ چو لشکر گرد بر گردش گرفتند   چو کشتی، بادپا در رود افکند

۰/۵

۱۷/۳ هر چه از نفایس خزاین غیب بود، جمله در آب و گل آدم، دفین کردند.

۰/۵

۱۷/۴ بخور تا توانی به بازوی خویش   که سعیت بود در ترازوی خویش

۰/۵

۱۷/۵ بفرمود پس کاهه را پادشا   که باشد بدان محضر اندر گوا

۰/۵

۱۷/۶ چو ننمود رخ شاهد آرزو   به هم حمله کردند باز از دو سو

۰/۵

۱۷/۷ عقیدت ارباب مودت بدین خصلت پسندیده در موالات تو صافی تر گردد.

۰/۵

۱۷/۸ تمام غفلت‌هایم را که ناشی از ناپیایی بود، حمل بر بی‌استعدادی و ولنگاری‌ام می‌کردند.

۰/۵

۱۸- دریافت خود را از عبارت زیر بنویسید.

«سعدی که انعطاف جادوگرانه‌ای دارد، آنقدر خود را خم می‌کرد که به حد فهم ناچیز کودکانه من برسد.»

۰/۵

۱۹- گوینده‌ی عبارت زیر، از کدام فضیلت‌های اخلاقی برخوردار است؟

«آنچه دارم از حطام دنیا حلال است و کفایت است و به هیچ زیادت حاجتمند نیستم.»

۰/۵

۲۰- بیت زیر، از زبان چه کسی بیان شده است و او از خداوند چه خواسته‌ای دارد؟

از عمر من آن چه هست بر جای   بستان و به عمر لیلی افزای

۰/۲۵

۲۱- بیت زیر، بیانگر چه دیدگاهی است؟

کدام دانه فرو رفت در زمین که نرست؟   چرا به دانه انسانت این گمان باشد؟

۰/۵

۲۲- درک و دریافت خود را از عبارت زیر بنویسید.

«هر عصب و فکر به منبع بی‌شائبه‌ی ایمان وصل بود که خوب و بد را به عنوان مشیت الهی می‌پذیرفت.»

۰/۲۵

۲۳- در بیت زیر، منظور از «بوسه‌گاه وادی ایمن» کدام سرزمین است؟

گاه سفر شد باره بر دامن برانیم   تا بوسه‌گاه وادی ایمن برانیم

۰/۵

۲۴- در درس «قصه عینکم»، راوی داستان چه چیزهایی را نشانه‌ی تمدن و تجدد می‌داند؟

۰/۵

۲۵- «شعله» و «چراغدان» در این قطعه‌ی «تاگور»، نماد چه کسانی هستند؟

«از شعله / به خاطر روشنایی‌اش / سپاسگزاری کن، / اما چراغدان را هم / که همیشه صبورانه در سایه می‌ایستد، از یاد مبر.»

۰/۵

۲۶- این بخش از سروده‌ی «گوته»، یادآور کدام صفات خداوند است؟

«شرق از آن خداست / غرب از آن خداست / و سرزمین‌های شمال و جنوب نیز / آسوده در دستان خداست.»

ساعت امتحان: ۰۹:۰۰ صبح	نام واحد آموزشی: دبیرستان علامه طباطبایی	راهنمای تصحیح درس: ادبیات فارسی ۲
تاریخ امتحان: ۱۳۹۹ / ۰۳ / ۱۹	پایه: یازدهم	نوبت امتحانی: خردادماه ۱۳۹۹
تعداد برگ راهنمای تصحیح: ۲ صفحه	سال تحصیلی: ۱۳۹۹ - ۱۳۹۸	رشته: ریاضی - تجربی

قلمرو زبانی

- ۱- معنی واژه‌ها (هرمورد ۰/۲۵ نمره)
  - (۱/۱) گریبان، یقه
  - (۱/۳) انواع، گونه‌ها، گروه‌ها
  - (۱/۵) دام و تور
- ۲- املاي واژه‌ها (هرمورد ۰/۲۵ نمره)
  - (۲/۱) حلال
  - (۲/۳) جرئت
  - (۲/۵) بگزاردند
- ۳- «سلطان ولد» بدل گروه مفعولی «فرزند خود» است. (۰/۵ نمره)
- ۴- «سوفار» حذف گردیده و «شوخ» تحوّل معنایی پیدا کرده است. (۰/۵ نمره)
- ۵- ترکیب‌های وصفی: این ایام، شاگردان بسیار، پیروان بسیار / ترکیب‌های اضافی: شغل تدریس، حضورش (۱/۲۵ نمره)
- ۶- مضارع التزامی، ماضی نقلی، مضارع اخباری (۰/۲۵ نمره)
- ۷- ب) او عاقلانه رفتار می‌کند (۰/۲۵ نمره)
- ۸- دیده شدند / نوشته می‌شود (۰/۵ نمره)
- ۹- ۵ جمله (۰/۲۵ نمره)

قلمرو ادبی

- ۱۰- مشبّه: عشق / مشبّه‌به: بلا (۰/۵ نمره)
- ۱۱- «سعدی» مجاز از «کتاب سعدی» (۰/۵ نمره)
- ۱۲- جولان در مصراع اول، منطقه‌ای کوهستانی متعلّق به سوریه و در اشغال اسرائیل است و جولان در مصراع دوم، به معنی تاخت و تاز است و این دو واژه هم‌شکل و با معانی متفاوت، جناس همسان پدید آورده‌اند. (۰/۵ نمره)
- ۱۳- الف) بخشنده و مهمان‌نواز ب) شجاع و بی‌باک (۰/۵ نمره)
- ۱۴- آرایه‌ی «حسن تعلیل» این‌گونه است که شاعر یا نویسنده، دلیلی شاعرانه و زیبا ولی غیر واقعی برای یک پدیده بیان می‌کند و در مصراع اول این رباعی هم شاعر، پوشش تیره‌ی خانه‌ی کعبه را برای ماتم و عزاداری حضرت عباس(ع) می‌داند. (۰/۵ نمره)
- ۱۵- مرهم بودن زخم، آرایه‌ی متناقض‌نما به وجود آورده است. (۰/۵ نمره)
- ۱۶- حفظ شعر
  - (۱۶/۱) بی‌تو می‌گویند تعطیل است کار عشقبازی
  - (۱۶/۲) خواستم از رنجش دوری بگویم، یادم آمد
  - (۱۶/۳) کنم جان خود را فدای وطن
  - (۱۶/۴) کسی کز بدی، دشمن میهن است

- (۰/۵ نمره) عشق اّمّا کی خبر از شنبه و آدینه دارد
- (۰/۵ نمره) عشق با آزار خویشاوندی دیرینه دارد
- (۰/۵ نمره) کسه با او چنین است پیمان من
- (۰/۵ نمره) به یزدان، کسه بدتر ز اهریمن است

قلمرو فکری

۱۷- معنی و مفهوم ابیات و عبارات:

- ۱۷/۱) برای خود زمین زراعی کوچک حلالی بخرند و بتوانند آسوده‌تر زندگی کنند. (۰/۵ نمره)
- ۱۷/۲) هنگامی که لشکر مغول او را محاصره کردند، اسب تندرو خود را مانند کشتی در رودخانه سیند انداخت. (۰/۵ نمره)
- ۱۷/۳) هر چیز گران‌بها و ارزشمندی که در گنجینه‌های پنهان خداوندی وجود داشت، همه را در وجود آدم قرار دادند. (۰/۵ نمره)
- ۱۷/۴) تا می‌توانی از دسترنج خود بهره بگیر چون هر کسی نتیجه‌ی اعمال خود را خواهد دید. (۰/۵ نمره)
- ۱۷/۵) پادشاه سپس به کاوه دستور داد که آن استشهادنامه را گواهی کند. (۰/۵ نمره)
- ۱۷/۶) وقتی هیچ کدام به آرزوی خود یعنی شکست دادن حریف خود نرسیدند، باز هم از دو طرف به هم حمله کردند. (۰/۵ نمره)
- ۱۷/۷) نظر دوستانت با این ویژگی نیکو در دوستی تو خالص‌تر می‌شود. (۰/۵ نمره)
- ۱۷/۸) تمام بی‌دقتی‌هایم را که به دلیل نابینایی‌ام بود، به حساب بی‌عرضگی و سهل‌انگاری من می‌گذاشتند. (۰/۵ نمره)
- ۱۸- آثار سعدی آن قدر با استادی به نگارش در آمده است که این قابلیت را دارد که برای همه‌ی افراد با هر سطحی از دانش و ادب به نوعی قابل استفاده باشد (۰/۵ نمره)
- ۱۹- فردی قانع بوده و اعتقاد به حلال و حرام داشته است. (۰/۵ نمره)
- ۲۰- از زبان مجنون بیان شده است و از خداوند می‌خواهد که باقی‌مانده‌ی عمر او را بگیرد و به عمر لیلی اضافه کند. (یعنی حاضر است جانش را به معشوقش هدیه کند) (۰/۵ نمره)
- ۲۱- اعتقاد به معاد جسمانی و زنده شدن انسان پس از مرگ (۰/۲۵ نمره)
- ۲۲- یعنی مردمان گذشته، دارای ایمان بیش‌تری به خداوند بودند و هر اتفاق را ناشی از اراده‌ی خداوند می‌دانستند و راحت‌تر می‌پذیرفتند. (۰/۵ نمره)
- ۲۳- سرزمین فلسطین (۰/۲۵ نمره)
- ۲۴- استفاده از عینک و کراوات و به‌دست گرفتن تعلیمی (عصای تزئینی سبک) و نیز واکس‌زدن کفش و استفاده از کارد و چنگال (ذکر دو مورد کافی است) (۰/۵ نمره)
- ۲۵- «شعله» نماد افراد مشهور و تأثیرگذار و «چراغدان» نماد افراد گمنامی که در موفقیت افراد مشهور و تأثیرگذار نقش اساسی داشته‌اند. (۰/۵ نمره)
- ۲۶- مالک‌الملک (مالک جهان)، قاهر (مسلط)، حفیظ (نگاهبان) [ذکر دو مورد کافی است] (۰/۵ نمره)